

2017-03-15

Dnr Bun 2017/131

Ordförandeförslag angående daglig rörelse i skolan

Förslag till beslut

Ordförandes förslag till Barn- och ungdomsnämnden

1. Barn- och ungdomsförvaltningen ges i uppdrag att utreda förutsättningar och möjligheter för ett pilotprojekt med daglig fysisk aktivitet i ett antal av Järfällas skolor. Fokus för projektet är att uppnå höjda kunskapsresultat och ökad likvärdighet och deltagande i projektet ska bygga på frivillighet från skolorna. Uppdraget ska återrapporteras till nämnden i september och innehålla beräknade ekonomiska konsekvenser.

Handlingar

1. Ordförandeförslag 2017-03-15

Bakgrund

Läroplanen (Lgr 2011) innehåller en skrivning om att ”Skolan ska sträva efter att erbjuda alla elever daglig fysisk aktivitet inom ramen för hela skoldagen” (Skolverket 2011, s 9). Dock är det inte alla skolor som lyckas förverkliga detta. Regeringen gav i november 2016 ett uppdrag till Skolverket att se över hur formuleringarna kan bli verkliga, samt om de behöver skärpas.

Det finns flera framgångsrika fall där skolor höjt elevernas kunskapsresultat genom att införa schemalagd rörelse. I Sverige är det mest kända och studerade exemplet Bunkefloprojektet som startade 1999 på Ängslättskolan i Bunkeflostrand. Projektet var från början ett samverkansprojekt mellan skola, idrottsrörelse och forskning och har följts i flera forskningsstudier.

Konkret innebar projektet att en hälsopromotor anställdes på halvtid och samordnade arbetet med de lärare som ingick i och lokala idrottsföreningar. Alla elever från årskurs 1 till 9 garanterades 45 minuters schemalagd fysisk aktivitet varje dag i skolan. Skoldagen förlängdes därmed med en timme. Skolan köpte också torkskåp för att torka gymnastikkläder. Projektet underlättades av att skolan arbetat mycket med elevhälsa tidigare och både lärare, föräldrar och barn var entusiastiska inför det.

Resultaten av Bunkefloprojektet var att 96 procent av eleverna i interventionsgruppen klarade grundskolans mål och blev behöriga till grundskolan, jämfört med 89 procent i kontrollgruppen. Särskilt förbättringen av pojkarnas resultat med 96 respektive 83 procent ligger bakom denna förändring. Pojkarna i

interventionsgruppen hade signifikant högre betyg i svenska, engelska, matematik samt i idrott och hälsa än pojkarna i kontrollgruppen.

För såväl pojkar som flickor gäller att elevernas motorik och benstyrka förbättrades av daglig fysisk aktivitetrörelse. I årskurs 9 hade 93 procent av eleverna i interventionsgruppen god motorik jämfört med 53 procent i kontrollgruppen. Senare studier som följt eleverna har även visat att eleverna fått starkare skelett vilket lett till minskad risk för frakturer senare i livet, i synnerhet för flickorna.

Analys

Mot bakgrund av dessa resultat är det allvarligt att många elever inte får den motion de behöver. Enligt en studie beställd av Nordiska Ministerrådet har Sverige har den största andelen inaktiva barn i Norden. Undersökningen visade även på ökade skillnaderna när det gäller matvanor och barn i olika sociala grupper. Bland barn till föräldrar med låg utbildning har dessutom andelen som äter ohälsosamt ökat från 12 procent till 24 procent jämfört med år 2011.

Överväganden

Sammanfattningsvis finns det forskningsstöd för att daglig rörelse i skolan gynnar alla elever och hänger samman med höjda kunskapsresultat, minskat kunskapsglapp mellan pojkar och flickor samt förbättrad hälsa för eleverna. Mot den bakgrunden finns det anledning att se om Järfälla kan se till att alla elever är fysiskt aktiva varje skoldag.

För att uppnå ökad rörelse i skolan krävs att det erbjuds fysisk aktivitet på skolan utöver ämneslektionerna i idrott och hälsa. Samtidigt är det viktigt att verksamheten utformas så att det inte leder till ökad arbetsbelastning för lärarna. Det kan handla om att samverka med fritidsverksamheten, anställa en hälsokoordinator eller genom att involvera idrottsföreningar i skolan. Järfälla kommun samverkar redan idag med lokala idrottsföreningar kring regeringens satsning Idrottslyftet, där skolelever ett par dagar om året ges möjlighet att prova på olika idrotter. Regeringens satsning på 1,1 miljarder kronor för detta avslutas dock efter innevarande termin.

Barnkonsekvensanalys

Som framgår i ärendet är daglig fysisk aktivitet positivt för barns utveckling och lärande.

Slutsatser

Ett första steg mot rörelse i skolan är att utreda förutsättningarna för att starta ett projekt med daglig fysisk aktivitet i några skolor. Därför föreslår Samarbetskoalitionen med Socialdemokraterna, Centerpartiet och Miljöpartiet att Barn- och ungdomsförvaltningen bör utreda om det finns förutsättningar och vilja i några av Järfällas skolor.

Eva Ullberg
Barn- och ungdomsnämndens ordförande